

Аналитичен доклад

„Въздействие на Стратегия за местно развитие върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда“

Може да кандидатствате при нас, ако имате идея за

подобряване на услуги за населението и местната икономиката.

2014 г.

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони – Европа инвестира в селските райони. Програма за развитие на селските райони 2007-2013

Съдържание:

1. Социално-икономическа характеристика на общините на територията на МИГ.
2. В каква степен е повлияла Стратегията за оживяване на територията – насоченост на проявения интерес и резултати;
3. Характеристика на процесите и тенденциите – силни и слаби страни, възможности и заплахи за социално-икономическото развитие на общността.
4. Интереси за кандидатстване за финансиране – перспективни направления за развитие на бизнес климата; дейности, за които е нужно финансиране чрез кандидатстване по съответните мерки.
5. Какъв размер средства ще са необходими за бизнеса, каква част се очакват от МИГ, потребности от банково кредитиране.
6. От каква подкрепа се нуждаят представителите на бизнеса : подходящи начини за информиране за възможностите за кандидатстване за финансово подпомагане, необходимост от обучения и повишаване на квалификацията в стопанските области и др.
7. Обобщение: „Въздействие на Стратегия за местно развитие върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда“.

Дата: 29.12.2014г.

Подпис и печат:

Настоящият аналитичен Доклад е изготвен във връзка с изпълнение на външна услуга с предмет: „Извършване на проучвания и анализи за нуждите на МИГ“.

Позиция №1: социологически анализ на тема

„Въздействие на Стратегия за местно развитие върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда“

в подкрепа на изпълнението на Стратегията за местно развитие (СМР), която се финансира от ОС 4 – ЛИДЕР на Програмата за развитие на селските райони. Проучването е в изпълнение на Договор № 50-99/13.06.2012 г. за предоставяне на финансова помощ па Мярка „Прилагане на Стратегии за местно развитие” и по Мярка „Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагачи стратегии за местно развитие”, финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 година.

➤ Необходимост от проучването:

МИГ „Нови Пазар-Каспичан“ е планирал провеждането на два броя проучвания за 2014г. в бюджета на организацията и в графика за изпълнение на дейности по мярка 431-1 „Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагачи стратегии за местно развитие”, финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 година.

➤ Основните резултати, които ще бъдат постигнати с проучването подпомагат дейността на МИГ по мярка 41 „Прилагане на Стратегии за местно развитие”.

Извършването на анализи и проучвания за нуждите на МИГ е механизъм за формиране на мнения, оценки, изводи и препоръки, свързани с текущата и бъдеща дейност на местната инициативна група.

➤ Предмет на социологическото проучване е: „Оценка на въздействието на СМР върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда”.

➤ Очакван резултат: Резултатите от това социологическо проучване ще бъдат използвани от сдружение МИГ Нови пазар-Каспичан за оценка в каква степен изпълнението на СМР е допринесло за оживлението на територията на двете общини Нови пазар и Каспичан в социално-икономически аспект.

➤ Териториален обхват:

Проучването следва да обхване територията на МИГ-общините Нови Пазар и Каспичан.

➤ Основни задачи, които си поставя настоящата услуга:

1) Да бъде направен преглед на Общинските планове за развитие в частта имаща отношение към социално-икономическото развитие на Общините Нови пазар и Каспичан и опазване на околната среда.

- 2)Преглед на стратегическите и оперативни документи на надобщинско ниво, засягащи въпросите за социално-икономическото развитие на територията на МИГ Нови пазар-Каспичан.
- 3)Анализ на потенциала на територията за развитие на дребния и среден бизнес, оказващ влияние върху развитието ѝ и опазване на околната среда за за достигане на заложените цели в СМР на базата на срещи с представители на местната общност и други възможни инструменти.
- 4)Изводи и препоръки.

➤ Методология:

- 1)Събиране и обработване на информация от местната общност
 - 2)За сондиране на местни мнения ще бъде разработена Анкетна карта.
 - 3)Анкетната карта ще бъде разпространена за попълване сред бенефициенти на МИГ и представители на местната общност.
 - 4)Графично обобщаване на получената информация, обединяване на мнения, препоръки и изводи.
 - 5)Предложена извадка: мин.25 броя изчерпателно попълнени анкетни карти.
- 6)Събиране и обработване на документална информация, публична информация, документация от официални източници (вкл.обследване на налични планови и стратегически документи по темата)

➤ Изготвяне на аналитичен доклад.

1.Социално-икономическа характеристика на общините на територията на МИГ.

➤ Територия:

Местната инициативна група обхваща цялата територия на общините Нови пазар и община Каспичан. И двете общини принадлежат към Шуменска област. Територията на МИГ Нови пазар- Каспичан обхваща всички 25 населени места от двете общини- от община Нови пазар: 1 град (Нови пазар) и 15 села; от община Каспичан: 2 града (Каспичан и Плиска) и 7 села.

- Площ: Общата територия, обхваната от МИГ, е 592 048 кв.км кв. км площ (в т.ч. община Нови пазар– 317 646 кв.км и община Каспичан – 274 402 кв.км), което

представлява 17.5% от територията на Област Шумен и 0.53% от територията на страната.

➤ Население:

Общият брой на населението в обхванатата територия е 27 347 жители (в т.ч. Община Каспичан- 8 871 жители и Община Нови пазар- 18 476 жители), от които- жени 14 020 и мъже- 13 327.¹

Гъстотата на населението на територията на МИГ е приблизително 22 души на кв. км. (за община Нови пазар- 17 души на кв.км. и за община Каспичан- 31 души на кв. км). Това е близо 2.6 пъти по-ниско от средното за областта (59.2 д/км2) и 3.1 пъти по-ниско от това за страната (69 д/км2).²

Към настоящият момент населението на територията на МИГ сравнително е намаляло под приблизително 24 855 жители³

-община Нови Пазар: 16 879 жители, като 12 000 от тях живеят в градския център.

-община Каспичан: 7 976 жители, като 3 116 от тях живеят в град Каспичан и 906 в град Плиска.

За 2 години населението на територията на МИГ е намаляло с над 3 000 души или близо 11%.

Развитието на населението в демографски аспект е повлияно от икономическата и социална ситуация. Демографската структура на населението е подчинена на установилите се през последните години общи тенденции за страната – намаляване на броя на населението, застаряване, ниска раждаемост, намаляване броя на сключените бракове, отрицателен естествен прираст и засилени миграционни процеси.

Развитието на населението на територията на МИГ в демографски аспект е повлияно от икономическата и социална ситуация в страната. Демографската структура на населението е подчинена на установилите се през последните години общи тенденции за селските райони в България – намаляване на броя на населението, застаряване, ниска раждаемост, намаляване броя на сключените бракове, отрицателен естествен прираст и засилени миграционни процеси.

Територията на МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ се намира в Шуменска област, която област съгласно прогнозата за население по области и пол съгласно хипотезата за конвергентност⁴ също е с тенденция за намаляване на населението:

-2015г.: 176 471 жители

-2050г.: 139 450 жители

-2070г.: 117 137 жители

В предвид посочените хипотези, населението на територията на МИГ ще продължава да намалява главно за сметка на малките населени места и обезлюдяването в селския район.

¹ Източник: Национален статистически институт, по данни към 31.12.2009

² Данни от Стратегия за местно развитие на МИГ“Нови Пазар-Каспичан“

³ Източник: Национален статистически институт, по данни към 01.02.2011г.

⁴ Статистическо проучване на НСИ

Подробните данни за населението на територията на МИГ са описани в настоящия доклад за мотивация на необходимостта от изпълнение на успешна Стратегия за местно развитие в този и следващи програмни периоди. Повишаване качеството на живот и инвестирането в местната икономика ще спомогнат за намаляване на описаната негативна тенденция и ролята на местната инициативна група е ключова през следващите години.

➤ Природни ресурси-обобщена справка:⁵

Земеделските земи са с установеното почвено разнообразие и висока пригодност за отглеждане на различни земеделски култури. Почвените условия на тероара (фр. terroir- екологично чиста земеделска земя за отглеждане на лозя) на Нови Пазар правят територията едно от най-подходящите места за отглеждане на уникални лозя за бели вина в България.

Територията на МИГ Нови Пазар- Каспичан не е богата на водни ресурси. Полезните изкопаеми са представени от няколко вида. Основни са кварцовите пясъци, които са основна суровина за производство керамични изделия.

Значителна част от територията на общините Нови пазар- Каспичан (65% от територията на община Каспичан или приблизително 178 361 кв.км.) попада в екологичната мрежа Натура 2000 (общоевропейска мрежа, съставена от защитени територии, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие).

Това са места, попадащи в Защитена зона „Провадийско-Роякско плато” (идентификационен код BG0002038), разположена в землищата на с. Каспичан, с. Кюлевча, с. Могила, с. Марково, с. Косово, община Каспичан.⁶ Местата, попадащи в Провадийско-Роякско плато” се определят в съответствие Директива 79/409/ЕЕС за съхранение на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

Съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ), който урежда режима на опазване, ползване и управление на Защитените територии в Р.България, в региона на общините Нови пазар-Каспичан има една защитена местност- “Мадарски скални венци”. Защитената местност е обявена със Заповед №РД-535/12.07.2007г. на МОСВ за опазване на карстови скални венци, местообитания на петрофилни и защитени животински видове, находища на редки и защитени растителни видове. Намира се на територията на двете общини - Каспичан и Шумен, като по-голяма част е на територията на община Каспичан. По-конкретно, местността попада в землищата на с. Кюлевча, с. Калугерица, с. Каспичан, община Каспичан и на с. Мадара, община Шумен с обща площ 319,1336ха в ДГФ на ДЛ гр. Нови Пазар. Защитената местност е част от територията на Националния историко-археологичен резерват “Мадара”.

➤ Икономически ресурси на територията на МИГ-обща справка:

Районът се отличава с важното си стратегическо положение в Североизточна България. Релефът, благоприятният климат, разнообразните почви – създават предпоставки за високо естествено плодородие, с огромен потенциал за развитие на земеделие (овощни дървета, лозя, зеленчуци, зърнени, технически култури, и др.).

Специфичните природни дадености и благоприятното географско положение на община Нови пазар община Каспичан определят и структурата на местната икономика.

⁵ Източник:<http://www.novipazar.acstre.com/>

⁶ Източник: <http://www.kaspichan.org/>

Водещи отрасли са силикатната промишленост, селското стопанство и свързаната с него преработваща хранително-вкусова промишленост, търговията и услугите. По-слабо застъпени са туризмът (в процес на развитие), строителството, дървопреработващата промишленост и машиностроенето в т.ч. на корабни части/механизми.

Броят на предприятията на територията на МИГ е 701 на бр. и включват всички сектори на местната икономика.⁷

Основните промишлени предприятия в община Каспичан са: “Рока България” АД – производство на санитарен фаянс; „Цинкови покрития” АД – завод за горещо поцинковане, “Керамат” АД – производство на тухли; “Ринг” ООД – производство на бетон и бетонови изделия;.

В хранително - вкусовата промишленост работни места осигуряват “Айсис” ООД – консервна промишленост, “Крис ойл 97” ООД – производство на рафинирано олио; “Бакхус 4” ООД - производство на вино; ЕТ “ Живко Грозев” – производство на хляб и хлебни изделия, „Ив Мес” ЕООД – производство на месни продукти.

Леката промишленост е застъпена в производството на: амбалаж от дърво – “Янан – Янкул” ЕООД ; Производство на опаковки и каширано велпапе – ”Велпа” ООД; Производство на алуминиеви и пластмасови капачки - “ Херти “ АД; „Леков и синове” ЕООД – производство на алуминиева и PVC дограма; ЕТ” Пламен Станев” – производство на дървена дограма. Търговията е добре развита, като мрежата от търговски обекти обхваща всички населени места. „Августамел” ООД е основен представител в търговия на едро със зърно.

Индустриалният сектор в Нови Пазар е представен от различни отрасли на добивната и преработващата промишленост, като най-развит е добива на каолин и производството на изделия от керамика и стъкло. Секторът е с богати традиции и разполага с голям брой квалифицирани кадри. Промислеността е съсредоточена главно в град Нови пазар. Към момента единствената работеща фирма в тази област е „Ново стъкло” АД, която е част от групата „Юда глас”. Тяхното производство е представено от широка гама стъклени чаши, предназначени за бита, ресторанти, заведения и офиси.

Друг добре застъпен отрасъл в община Нови пазар е производството на корабни детайли и механизми, които се произвеждат от „Маяк-КМ” АД. Някои от основните клиенти на фирмата са Rolls-Royce Marine Companies – Финландия, Polarteknik, Fluid House и Bosch Rexroth. Над 90% от реализираните продажби на фирмата са на външния пазар.

➤ Селско стопанство-обща справка:

Районът на община Нови Пазар е традиционно силен зеленчукопроизводителен, зърнопроизводителен, овощарски и лозарски център. От общата площ на територията, седемдесет и един процента (71%) са земи със земеделско предназначение.

Агроекологичните условия в района благоприятстват развитието на:

- Зеленчукопроизводство. Отглеждат се както традиционни така и нетрадиционни сортове зеленчуци- броколи и сладка царевица. Благоприятен за развитието на зеленчукопроизводството в региона факт е наличието на помпена станция с възможности за поливане на около 50 000 дка, но към момента поливните площи са едва 1 600 дка.
- Лозаро-винарство. Почвено-климатичните условия, наличието на варовик, съчетан с карбонатен чернозем, разстояние на 60 км от морето и малко валежи са предпоставка за обособяване на микрорайон за производство на висококачествени бели вина. Броят на

⁷ По данни на ОНР-община Нови Пазар и ОНР-Каспичан-2013г.

лозарските стопанства на територията е 397. Производителите по населени места са повече от общия брой (397), тъй като има производители с имоти повече от едно землище. Започнало е възстановяването на амортизираните лозови масиви. На дългосрочна аренда (25 г.) са отдадени на големи предприятия („Винекс” АД Преслав и „ЛВК” Търговище) над 2000 дка общински земи (Нови пазар) за изграждане на лозови масиви с бели винени сортове. За производството на белите вина „Пино Гри” и „Шардоне” Нови пазар е деклариран географски район. Има фирма, която изгражда маточници за производството на разсад за сортовете Мерло, Каберне и Булгар („Симента-Илчев и Си-е” СД).

• Овощарство. В региона има множество овощни градини- черешови, праскови, вишневи, сливови и др., които са източник на суровина за консервените комбинати и за домашно потребление. Характерни за отрасъла са овощните градини от 5 до 50 дка с вишни, череши, ябълки и др.

➤ Животновъдство:

Броят на отглежданите животни и обемът на продукцията значително са намалели, в сравнение с предишни години. Преобладаващият начин на отглеждане на животните е в личните стопанства, но се срещат и ферми с голям брой животни, спазващи ветеринарно-медицинските изисквания за производство на животинска продукция. Най-разпространено е говедовъдството и свиневъдството. Преобладават фермите от по 2-3 до 5 животни, като голяма част от произведената продукция е за лично ползване, без пазарна реализация.

Селското стопанство е традиционен отрасъл за община Каспичан. То се специализира в производството на зърнено - житни култури, зеленчуци, отглеждане на едър и дребен рогат добитък. Общината разполага със сравнително добри ресурси за развитие на земеделието - плодородни почви, благоприятни климатични условия за отглеждане на разнообразни видове култури. Развиват се лозарството и овощарството.

В община Каспичан има две земеделски кооперации. Броят на регистрираните земеделски производители в община Каспичан се променя динамично, като през 2008 г. достига 220, а през 2012 г. намалява до 139. Животновъдството е застъпено предимно в селата. През 2012 г. най-голям е делът на отглежданите овце и кози.

➤ Туризмът като отрасъл-обща справка:⁸

В община Каспичан има силно изразен потенциал и ресурси, благоприятстващи развитието на различни форми на туризъм – културно-исторически, екологичен, селски, горски, спортен, лов и риболов.

Основно значение има наличието на богато културно-историческо наследство и уникалните природни дадености. В община Каспичан се намира НИАР „Плиска, територията на общината обхваща живописното Мадарско плато и граничи с НИАР „Мадара”, където се намира уникалният скален релеф на „Мадарският конник” обявен от ЮНЕСКО за паметник от световно значение и стойност.

Съществуващите условия в община Нови пазар (природни, финансови, материални, трудови, предприемачески и информационни) са в синхрон с определянето на туризма като приоритетен сектор в местното икономическо развитие. Ресурсите на общината се характеризират със съчетание на уникални природни забележителности, културно-историческо наследство, привлекателни ландшафти и пейзажи, както и с благоприятен климат, води и географско положение. Съществуват благоприятни предпоставки за развитие на алтернативен туризъм (културен, еко, селски и др.). Общината има сравнително

⁸ Анализ: КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНИТЕ НОВИ ПАЗАР – КАСПИЧАН, СЪСТОЯНИЕ, ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕТО МУ В ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТ

благоприятно географско положение – близост до черноморските курорти Варна, Албена, Златни пясъци, Св. Св. Константин и Елена. Притежава уникално културно-историческо наследство и богати природни дадености. Близостта до старите столици Плиска и Преслав, както и до паметника „Мадарски конник” и античния град Диня с рядко срещаната укрепителна система благоприятстват за развитието на исторически туризъм. На територията на общината туристическите ресурси са насочени преди всичко към опознавателния, религиозния и селския туризъм, на ловния, балнеолечебения, историческия туризъм и екотуризма.

➤ **Обща социално-икономическа характеристика:**

Районът се отличава с важното си стратегическо положение в Североизточна България. Релефът, благоприятният климат, разнообразните почви – създават предпоставки за високо естествено плодородие, с огромен потенциал за развитие на земеделие (овощни дървета, лозя, зеленчуци, зърнени, технически култури, и др.). Климатичните дадености в някои от нископланинските части на територията- местността „Станата” (Нови пазар), са подходящи за развитието на еко и балнео-туризъм. Всички тези дадености, съчетани с близостта до развитата Варненска Черноморска туристическа зона и добре разработената транспортна мрежа дават възможност за извършване на конкурентни икономически дейности както в областта на маркетинга на селскостопанска продукция, така и за развитие на селски и познавателен туризъм. Тенденциите са те да се превърнат в основа на засилващ се инвеститорски интерес.

За района на МИГ, перспективни сфери за развитие са силикатната промишленост, селското стопанство, преработващата промишленост и туризмът. През последните 10-20 г. след реструктурирането на водещи предприятия като „Китка- Нови пазар”, силикатната промишленост намалява своята значимост като структуроопределящ отрасъл, работейки с по-нисък капацитет и икономиката на територията става по-разнообразна, дребното предприемачество бележи развитие. Увеличава се дялът на услугите и селското стопанство. Перспективата пред хранително-вкусовата промишленост е пряко свързана с развитието на земеделието на територията.

Благоприятните предпоставки за развитие на алтернативен туризъм, определят тенденциите той да се превърне в приоритетен и перспективен икономически отрасъл. Съседството с Шуменска и Варненска област, както и наличието на световни и национални забележителности могат да спомогнат за реализирането на регионален туристически продукт. Близостта до голям туристически пазар- Черноморските курорти Варна, Албена, Златни пясъци, Св. Св. Константин и Елена създава предпоставки да бъде разширена зоната на туризъм от големия пазар на Варненското Черноморие в посока Старата столица Плиска и развитието на културен, екологичен, познавателен, селски туризъм.

- **Забележка:** видовете услуги, описанието на сферата на образованието, културата, младежта, спорта, социалната сфера и др. са описани подробно в анализите към Стратегията за местно развитие на МИГ. Те не би трябвало да са предмет на настоящия доклад, тъй като ще отразят вече формирани мнения и изводи.

2.В каква степен е повлияла Стратегията за оживяване на територията – насоченост на проявения интерес и резултати;

- Общ бюджет на Стратегията за местно развитие: 2 581 696,00 лева
- Приоритети и цели на Стратегията за местно развитие с осигурена субсидия в размер на : 2 065 357 лева:

Основна стратегическа цел, която си поставя МИГ“нови Пазар-Каспичан“ с изпълнение на Стратегията за местно развитие да се повиши качеството на живот и да бъде постигнато устойчиво развитие на района при съхранена местна идентичност и околна среда.⁹

Към основната стратегическа цел МИГ е планирал 3 приоритета:

-Приоритет 1: Развитие на местен туристически продукт, чрез разширяване на туристическата зона на Варненското Черноморие към Първата Българска столица Плиска.

Специфични цели и мерки чрез които ще бъдат постигнати:

1) Разнообразяване на възможностите за заетост, чрез развитие и модернизиране на селския и познавателен туризъм и свързаните с него услуги и материално-техническа база

Мярка 311: Разнообразяване към неземеделски дейности с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 222 423,00 лева

Мярка 312: Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 349 522,00 лева

2) Съхраняване и възобновяване на местната идентичност и околна среда

Мярка 313: Насърчаване на туристическите дейности с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 127 099,00 лева

Мярка 323: Опазване и възстановяване на селското наследство с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 95 324,00 лева

3) Развитие на образователна, спортна, социална и техническа инфраструктура и естетизация на населените места

Мярка 321: Основни услуги за икономиката и населението на селските райони с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 158 874,00 лева

Мярка 322: Обновяване и развитие на населените места с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 190 648,00 лева

-Приоритет 2: Разнообразяване на земеделието, чрез развитие и модернизация в областта на лозарството, трайните насаждения и зеленчукопроизводството

Специфични цели и мерки чрез които ще бъдат постигнати:

1) Модернизиране на земеделските стопанства и насърчаване развитието на местни, традиционни или уникални продукти

⁹ По данни на МИГ и Стратегия за местно развитие

Мярка 121: Модернизиране на земеделските стопанства с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 571 945,00 лева

Мярка 123: Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 317 747,00 лева

2) Повишаване капацитета за създаване и развитие на местни, традиционни или уникални продукти

Мярка 111: Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 31 775,00 лева.

-Приоритет 3: Изграждане и укрепване на местен капацитет за развитие

Специфични цели и мерки чрез които ще бъдат постигнати:

1)Изграждане на проектен и управленски капацитет у местната общност, чрез стимулиране на интегрирани и устойчиви практики

Мярка 421: Междутериториално и транснационално сътрудничество с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 25 817,00 лева

Мярка 431-1: Управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност с общ бюджет за интервенции в Стратегията за местно развитие в размер на 490 522,00 лева

➤ Насоченост на проявения интерес и резултати:

За всички осъществени 4 приема на МИГ по общо 9 мерки МИГ движението на проекти е както следва:

-Период на прием: 01.08 - 16.11.2012г. с депозиранни за одобрение от МИГ 11 на брой проекти със следната насоченост на проявения интерес:

Мярка	Кандидат	Субсидия
111	Фондация „Свети Георги” гр.Русе	11617.97лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	ЕТ „Татар – Гинка Йорданова” гр.Нови пазар	125533,58 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	Райчеви Ко”ЕООД с.Кюлевча	136496,72 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	"Могила 69”ЕООД гр.Нови пазар	95159,23 лв.

Дейността се изпълнява във връзка с прилагане на Стратегия за место на развитие на МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ с №РД50-99/13.06.2012г.

Услугата се изпълнява от фирма“ПТ-Консулт“ЕООД съгласно Техническо задание за извършване на социологическо проучване на тема: „ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА СМР ВЪРХУ СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА И ОКОЛНАТА СРЕДА”

Мярка	Кандидат	Субсидия
313	Община Каспичан	58595,57 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
321	СК „Ояма” гр.Нови пазар	29764,5 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
321	Община Каспичан	97791,5 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
321	Народно читалище „Христо Ботев-1872” гр.Нови пазар	29904,00 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
323	Община Каспичан	39718,33 лв.

-Период на прием: 01.03. - 15.04.2013г. с депозирани за одобрение от МИГ 2 на брой проекти със следната насоченост на проявения резултат и интерес:

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	ЕТ „АСИМП – ИП – д-р Стилиян Маджаров”	53984,09 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	„Медицински Цетър 1- Нови пазар”ООД	20937,21 лв.

-Период на прием: 03.02.2014 - 19.03.2014г.с депозирани за одобрение от МИГ 16 на брой проекти със следната насоченост на проявения резултат и интерес:

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	Нелка Костова - земеделски производител с. Каспичан	116 371,89 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	„АГРОСТРОЙ“ ЕООД гр. Нови пазар	154 119,40 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
311	ЕТ „Ивелина Маринова”	105 403,99 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
123	„АГРОСТРОЙ“ ЕООД гр. Нови пазар	188 638 .37 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	„СМДЛ Лабокан“ ЕООД	9 613,80 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	„МОГИЛА 69 „ ЕООД	92 898,57 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	„РУСИЯНА -91“ ЕООД“	129 572,89 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	ЕТ „Ели – Румяна Георгиева“	17 045,00 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
312	„Никферм 2014“	40 354,47 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
321	Община Нови пазар	89068,03 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
321	Футболен клуб „Ботев“ гр. Нови пазар	19 200,99 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
322	Община Нови пазар	91 952,01 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
323	НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ- 1927г.“ Зл. Нива	10050,00 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
323	Община Каспичан	58 599,94 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
323	НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ-	36 561,60 лв.

	1872” гр. Нови пазар	
--	----------------------	--

-Период на прием: 08-12.09.2014г. с депозирани за одобрение от МИГ 9 на брой проекти със следната насоченост на проявения резултат и интерес:

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	"Симента" ООД гр. Каспичан, община Каспичан	64 856,09 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	Нелка Костова - земеделски производител с. Каспичан	80 971,36 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	ППК "Хан Аспарух" - гр. Плиска, община Каспичан	78 484,14 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	"Стойков и син" ЕООД гр. Нови пазар, община Нови пазар	34 860,00 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	"Димитър Николов" ЕТ - град Каспичан, община Каспичан	60 669,92 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
121	"Хикс петрол" ЕООД	128 894,90 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
123	"Крис ойл 97" ЕООД гр. Каспичан, община Каспичан	114 879,25 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия
311	ЕТ "Ивелина Маринова" гр. Каспичан	105 403,96 лв.

Мярка	Кандидат	Субсидия

321	Община Нови пазар	37 614,44
-----	-------------------	-----------

- Общ брой проекти: 38 за цялото изпълнение на Стратегията за местно развитие.
- Общ брой проекти, депозирани за одобрение и договориране в ДФЗ-РА : 26
- Подписани договори с проекти, които се изпълняват в момента: 18 бр.
 - Мярка 111: 1 бр. проект
 - Мярка 121: 2 бр. проекти
 - Мярка 123: 1 бр. проект
 - Мярка 312: 4 бр. проекти
 - Мярка 313: 1 бр. проект
 - Мярка 321: 3 бр. проекти
 - Мярка 322: 3 бр. проекти
 - Мярка 323: 1 бр. проект
- Като се има в предвид, че приближава крайният срок за договориране на проекти към Стратегията за местно развитие, както и това, че МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ очакват одобрение на своята последна процедура по обявен прием през м.септември 2014г., резултатът е задоволителен относно постигане на цели и приоритети.
- Подадените в МИГ проекти за всички приеми -2012, 2013 и 2014 година са общо 139,61% от бюджета на Стратегията за местно развитие.
- Исканата субсидия за всички проекти и мерки е в размер на 2 883 483,16 лева.
- Одобрените от МИГ проекти са 35 на брой и представляват 114,57% от бюджета на Стратегията за местно развитие в размер на 2 366 370,27 лева.
- Одобрените проекти по ОС 1 са с одобрена от МИГ субсидия в размер на : 905 468,4 лева.
- Одобрените проекти по ОС 3 са с одобрена от МИГ субсидия в размер на : 1 460 901,87 лева
- Одобрени в ДФЗ - РА (сума субсидия) в размер на 1 394 342,18 лв.
- Сключените договори за одобрените проекти към 15.12.2014г.¹⁰ са 16 на брой, което е 58,92% от субсидията на Стратегията за местно развитие.

Към момента на изготвяне на настоящия аналитичен доклад МИГ е договорил около 60% от своя бюджет по Стратегията за местно развитие.

- Насоченост на проявения интерес и резултати:

За постигане на специфичните цели към приоритет 1 „Развитие на местен туристически продукт, чрез разширяване на туристическата зона на Варненското Черноморие към Първата Българска столица Плиска“ са сключени и се изпълняват в момента общо 6 договора по мерки 312, 313 и 323.

¹⁰ По данни на МИГ

Според разпределението на средствата, МИГ оказва въздействие и ще бъдат постигнати резултати в сферата на местния туристически продукт.

При изпълнение на инвестицията, проектите ще спомогнат за разнообразяване на възможностите за заетост, чрез развитие и модернизирание на селския и познавателен туризъм и свързаните с него услуги и материално-техническа база, съхраняване и възобновяване на местната идентичност и околна среда,

За постигане на специфичните цели към приоритет 2 „Разнообразяване на земеделието, чрез развитие и модернизация в областта на лозарството, трайните насаждения и зеленчукопроизводството“ са сключени и се изпълняват в момента общо 4 договора по мерки 111,121 и 123.

Според разпределението на средствата, МИГ оказва въздействие и ще бъдат постигнати резултати в сферата на разнообразяване на земеделието, развитие и модернизация в областта на лозарството, трайните насаждения и зеленчукопроизводството.

При изпълнение на инвестицията, проектите ще спомогнат за модернизирание на земеделските стопанства и насърчаване развитието на местни, традиционни или уникални продукти, повишаване капацитета за създаване и развитие на местни, традиционни или уникални продукти.

За постигане на специфичните цели към приоритет 3 “ Развитие на образователна, спортна, социална и техническа инфраструктура и естетизация на населените места“ са сключени и се изпълняват в момента общо 6 договора по мерки 321 и 322.

При изпълнение на инвестицията, проектите ще спомогнат за подобряване на основните услуги за икономиката и населението на селските райони и за обновяване и развитие на населените места.

Към момента интервенциите на територията на МИГ ще бъдат в размер на одобрената субсидия- 1 281 618,78 лева. При одобрение на последната процедура/прием на МИГ, което се очаква да стане до края на м.януари 2015г., МИГ ще изпълни планираните проекти със субсидия в размер на 2 065 357 лева. Това би подобрило резултатите и ще доведе до постигане на планираните приоритети и цели, както и на стратегическата цел-да се повиши качеството на живот и да бъде постигнато устойчиво развитие на района при съхранена местна идентичност и околна среда.

3.Характеристика на процесите и тенденциите – силни и слаби страни, възможности и заплахи за социално-икономическото развитие на общността.

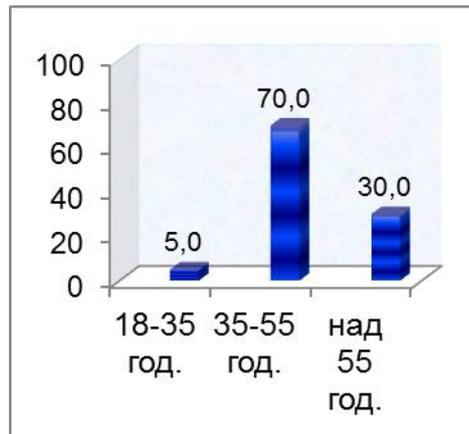
На територията на МИГ е проведено анкетно проучване за постигане на по-обективно мнение сред местната общност относно процесите и тенденциите при прилагане на Стратегията за местно развитие и нейното въздействие върху социално-икономическото развитие на общността.

Сондирано е мнение сред 25 анкетирани лица в градовете Нови Пазар и Каспичан. Направена е телефонна анкета сред 20 бенефициенти и участници в МИГ.

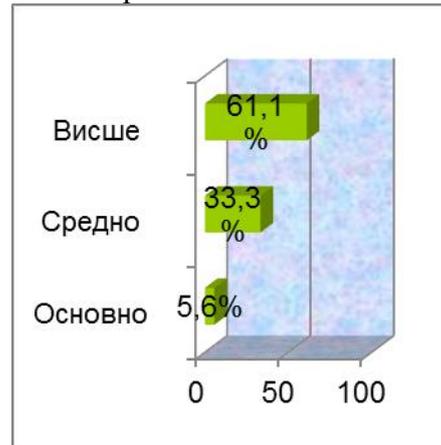
Мнението на местната общност е решаващо при определяне на силните и слаби страни, възможностите и заплахите за социално-икономическото развитие, тъй като ефекта е по-реално и по-обективно измерим.

➤ Информация за респондентите:

По възраст:

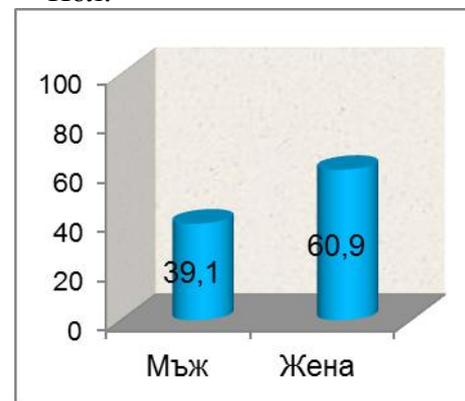
По образование:

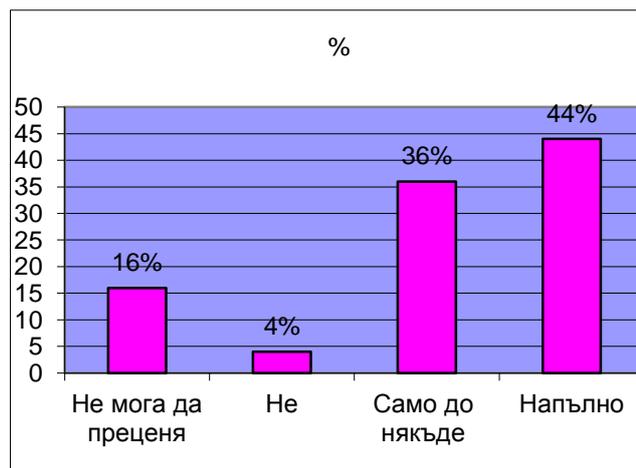
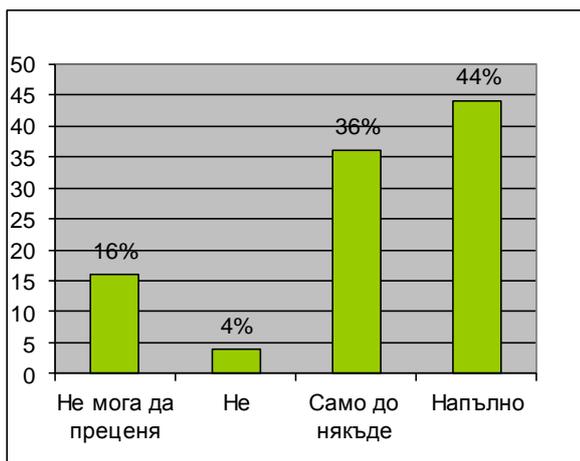
Социален статус:

Пол:

- Разпознаваемост на МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ и дейността на Местната инициативна група:

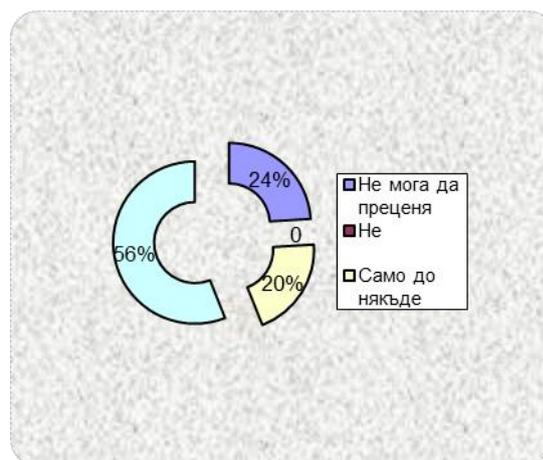
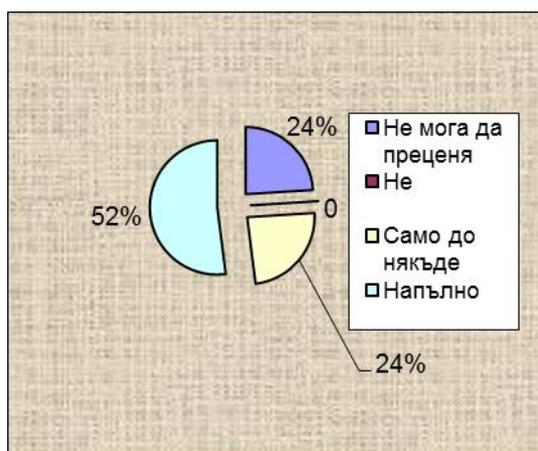

44 % от анкетираните лица са запознати напълно с МИГ и дейността на МИГ.
 36% са тези, които донякъде разпознават местната инициативна група и отчасти с нейната дейност.

МИГ стартира изпълнението на Стратегията за местно развитие на 13.06.2012г. МИГ е положил усилия да изпълни до момента достатъчно информационни дейности на своята територия, вкл. и в по активните съставни села- с. Ст.Михайловски, с.Войвода, с.Кюлевча, с.Каспичан, с. Памукчи, с. Мировци, с.Стан , с. Златна нива, с.Върбяне.

Доброто информационно обезпечаване осигурява интерес към възможностите за финансиране на проекти, мотивира местните бенефициенти, популяризира дейността на МИГ.

- Доколко е публична дейността на МИГ и доколко са достатъчни усилията на МИГ за визуализация и информираност сред населението:

Повече от половината анкетирани са отговорили, дейността на МИГ е напълно публична и усилията за визуализация и информираност сред местното население са достатъчни. Останалата половина са по-неуверени в отговорите си, те могат да определят дейността на МИГ доколко е публична или смятат, че усилията на МИГ до някъде са успели да постигнат добрата визуализация и информираност.

За да спази изискванията за публичност и информираност на своята територия, МИГ ежегодно е извършвал следните дейности:

- Публикации, интервюта и съобщения в местните печатни и електронни медии /вестник „Шуменска заря” и местната кабелна телевизия/;
- Отпечатване на рекламни листовки за покани за кандидатстване и други рекламни артикули за МИГ;
- Провеждане на информационни срещи в населени места от територията на МИГ при обявяване приема на проекти;
- Извършване на консултации на потенциални бенефициенти;
- Поддръжка на интернет и фейсбук страниците на МИГ Нови пазар-Каспичан, създаване и поддръжка на актуални новини.

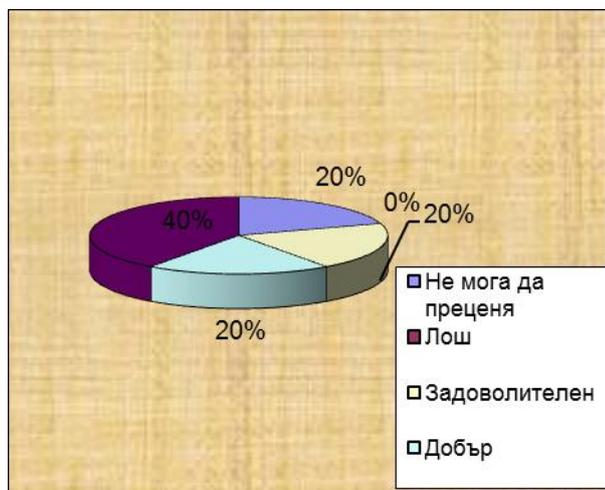
- Имидж на МИГ сред местната общност:

МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ е местна организация, структурирана въз основа на публично-частно партньорство с гарантирано представителство на частния, публичния и гражданския сектор от местните лидери.

Това е причина за доверие и добър имидж на организацията. Въпреки това, 40% от местните анкетирани дават лош имидж на МИГ, останалите по 20% отговорили определят имиджа на МИГ сред местната общност като добър, задоволителен или не могат да преценят.

Дадената оценка за имиджа на МИГ може би е обвързана с общественото разбиране или определяне на дейността на МИГ с други публични организации-Община, власти,

институции. Също така анкетираният споделят без да отразяват в анкетите, че положението с европейските пари в България е изключително корупционно и се подпомагат само избрани бенефициенти или тези, които имат финанси.

Анкетираният припознават МИГ с такъв вид организация, слагат МИГ под общ знаменател и имиджа е незадоволителен. МИГ следва да положи усилия да стигне на достъпен език сред местните хора, да разясни идеята на подхода Лидер, който взема решенията, както и това, че МИГ и Стратегията за местно развитие са инструменти за успешно местно развитие с широко обществено участие.

➤ Оценка за работата на МИГ “Нови Пазар-Каспичан” и оценка на въздействието на Стратегията за местно развитие:

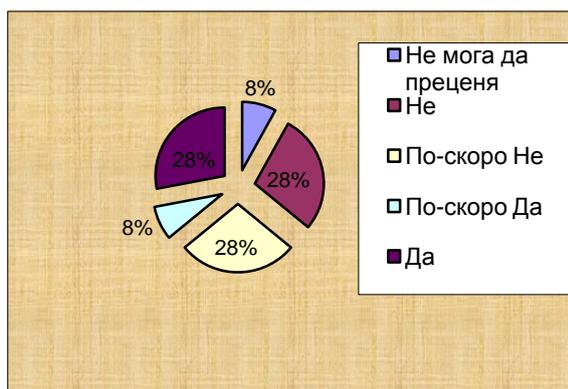
Над 60% от отговорилите на този въпрос оценяват работата на Местната група като отлична, много добра и средна.

Въпреки отрицателния отговор за имиджа на МИГ, според хората МИГ е свършил добра работа и в бъдеще трябва да се очаква силно въздействие от прилагане на Стратегията за местно развитие.

Към момента на анкетиране, едва за 28% от запитаните това въздействие е видимо и разграничително, за останалите по-скоро има въздействие или няма (но се очаква).

Одобрените проекти към Стратегията за местно развитие ще се изпълняват и през 2015г.

Тогава ще има измерими резултати и измеримо въздействие по индикатори за напредък, които МИГ ще отрази в следващи оценки за своята дейност.

➤ Къде МИГ е постигнал добри резултати? (Отговори N +1+1....)

Анкетираният са запитани да определят в коя дейност и при кой качествен показател МИГ е постигнал добри резултати. Анкетираният са посочвали по повече от 1 отговор на предварително зададени параметри.

	Percent	Percent

постигане на приоритети	12,6%	79,2%
политики в сферата	7,3%	45,8%
партньорство	4,0%	25,0%
удовлетворени потребности	6,0%	37,5%
обявени приеми	7,9%	50,0%
публичност	6,6%	41,7%
териториално развитие	2,0%	12,5%
стратегически цели	3,3%	20,8%
работа с бенефициенти	6,6%	41,7%
изграден капацитет	6,6%	41,7%
генериране на добри идеи	4,0%	25,0%
подход "от горе - на долу"	7,3%	45,8%
ефективни обучения	6,0%	37,5%
работа с местната общност	11,9%	75,0%
постигнати приоритети	6,0%	37,5%
баланс на бенефициенти	2,0%	12,5%
Total	100,0%	629,2%

Както е видно от резултатите, най-висок % за резултат МИГ е постигнал в работата си с местна общност и в постигането на приоритети. След това се нареждат реализирането на политики, прилагане на подхода "от долу-нагоре", работа с бенефициенти, обявени приеми, публичност, капацитет, ефективни обучения. Отговорилите са активни участници в МИГ.

➤ Принос на СМР към населените места? (Отговори N +1+1....)

- а) Принос към цялостното икономическо развитие на населените места: 76,0%
- б) Създава възможности за заетост и добри доходи на населението: 60,0%
- в) Създават се трайни работни места: 64,0%
- г) Положително въздействие върху околната среда и устойчивото развитие: 36,0%
- д) Повишава възможностите за привличане на инвестиции и местен просперитет: 52,0%
- е) Повишава качеството на живот: 44,0%
- ж) Създава алтернативи за местния бизнес и местното население: 48,0%
- з) Подпомага съхраняването на местната идентичност и специфика на региона: 48,0%

Според анкетиранията лица, приносът на Стратегията за местно развитие е в най-висока степен към цялостното икономическо развитие на населените места, на следващо място са възможности за заетост и добри доходи на населението, както и създадените трайни работни места.

Важно място се отделя на повишаване възможностите за привличане на инвестиции и местен просперитет и създаването на алтернативи за бизнеса.

Според повече от половината отговорили, Стратегията спомага и за съхраняване на местната идентичност и специфика на региона.

Като най-слабо се определя въздействието на Стратегията за местно развитие върху околната среда и устойчивото развитие.

Определените въздействия, които предстои да бъдат измерени след направените инвестиции по всяка мярка ще определят и степента на постигане на основните приоритети и стратегическа цел на Стратегията за местно развитие.

➤ Какви са основните постижения/напредък на СМР? (Отговори N +1+1....)

- а) Приети са голям брой проекти-66,7%
- б) Има интерес към приемите по всички мерки от СМР-95,8%
- в)Одобрени са много проекти-45,8%
- г)Финансирани са приоритетни за местното развитие проекти-33,3%
- д)Постигната е добра публичност и информираност-41,7%
- е)Привлечени са местните лидери-58,3%
- ж)Реализира се добро публично-частно партньорство -41,7%
- з)Добро административно и финансово управление на ресурсите-41,7%

Като основно постижение и напредък на Стратегията за местно развитие анкетираните определят заявения интерес към приемите по всички мерки, приетия брой проекти,привличането на местните лидери в процеса по реализиране на Стратегията.

- силни и слаби страни, възможности и заплахи за социално-икономическото развитие на общността.

Настоящото определяне на силни и слаби страни, на възможности е заплахи за социално-икономическото развитие на територията на МИГ ще бъде въз основа на анкетното проучване сред местното население, определените въздействия на Стратегията, изпълнението на Стратегията-цели и приоритети до момента.

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> -изградено доверие сред местната общност -реализирани приеми за над 100% от одобрената субсидия по Стратегията -договорирани проекти за над 60% от бюджета на Стратегията -изградено административно звено за администриране на Стратегия за местно развитие -изградено публично-частно партньорство под формата на УС и КС на МИГ -наличие на технически оборудван офис за работа по Лидер и СМР -Лидер – инструмент за децентрализирано и интегрирано развитие на селските райони -създаден капацитет (знания, опит, ресурси, мрежи) за подпомагане на инициативи за местно развитие по подхода ЛИДЕР -населението и местната общност са информирани за прилагането на Лидер -подход „отдолу-нагоре“ -МИГ е разпознаваем в средна степен сред местната общност - наличен капацитет и опит за оживяване на местната общност и прилагане на СМР на територията, чрез ЛИДЕР подхода -одобрени са много проекти -финансирани са приоритетни за местното 	<ul style="list-style-type: none"> -чести промени в административния екип от стартиране на Стратегията за местно развитие до момента -недостатъчни средства за функциониране на офиса -все още Лидер не е инструмент за децентрализирано и интегрирано развитие на селските райони -информираността не покрива всички населени места -действащата нормативна уредба не позволява голяма самостоятелност на МИГ - липса на самостоятелност на МИГ в прилагането на стратегията за местно развитие -изисква високо квалифициран персонал -изисква финансов ресурс за инвестиране в проекти -трудна нормативна база -изпълнява се за първи път в България -средно положително влияние върху местния социален капитал -липсват видими ползи и изпълнени проекти -слабо измерено въздействие -липса на достатъчно проекти по определени мерки и приоритети в Стратегията за местно развитие

развитие проекти	
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> -при инвестиране на планираните субсидии по всички 38 проекта на МИГ, Стратегията за местно развитие ще постигне заложените цели и приоритети -разкриване на трайни работни места - обучения и повишаване на квалификацията в стопанските области и др.; -достъпност на финансирането и кредитирането на вече финансирани проекти; -принос към цялостното икономическо развитие на населените места; - възможности за заетост и добри доходи на населението; - трайни работни места; -положително въздействие върху околната среда и устойчивото развитие; -повишени възможности за привличане на инвестиции и местен просперитет; -повишено качество на живот; - алтернативи за местния бизнес и местното население; - съхраняването на местната идентичност и специфика на региона; 	<ul style="list-style-type: none"> -административното текучество създава нестабилност и некачествено администриране на Стратегията за местно развитие -МИГ има все още 1 неodobrena процедура за своя последен прием. Одобрението се очаква до края на м.януари 2015г. -МИГ споделя за проблеми в провеждането на процедура за прием и оценка на проекти. -риск от неodobрение на процедурата и риск от загуба на субсидии за бенефициентите -засилващ се финансов дефицит за управление -липсата на средства за изпълнение на одобрени проекти -МИГ може да остане непопулярен и със затихващи функции -трябва време, за да се усетят резултатите -кратки срокове и трудна нормативна база за изпълнение на проекти по Лидер -недостатъчни знания и умения сред местните бенефициенти за работа по Стратегията за местно развитие и подхода Лидер -не се усеща реално повишаване качеството на живот от населението, което ще доведе до демотивация и липса на интерес

4.Интереси за кандидатстване за финансиране – перспективни направления за развитие на бизнес климата; дейности, за които е нужно финансиране чрез кандидатстване по съответните мерки.

➤ Перспективни направления за развитие на бизнес климата:

Инвестиционният климат в България се счита за относително благоприятен. Макроикономическата обстановка е сравнително стабилна, корпоративните данъци са ниски, бремето на трудовото законодателство е приемливо, а достъпът до финансиране през последните години преди световната финансова криза се подобри значително. Въпреки това производителността в България остава на ниско ниво, а регулаторното бреме създава пречки пред чуждестранните инвестиции.

Сред слабите страни на бизнес-климата в България като цяло се определят¹¹:

- Ниска степен на социално-икономическо развитие;
- Ниска конкурентоспособност на икономиката;
- Влошаващо се качество на човешкия капитал;
- Ниска фирмена култура, фирмено управление;
- Изоставане в развитието на високотехнологичните отрасли;
- Липса на практически ориентирано образование
- Ниско общо ниво на технологично развитие и по-бавни темпове на развитие

¹¹ Източник: IMD, Център за изследване на демокрацията

на новите технологии;

- Неравенствата в достъпа до банково финансиране на фирмите

Сред положителните условия за бизнес-климата на национално равнище може да отбележим:

- Сравнително устойчива макроикономическа и финансова среда;

- Традиции в областта на някои високотехнологични отрасли;

- Сектори с потенциал за бърз растеж, например туризъм;

- Контролирана инфлация и цени на основни стоки;

- Поевтиняване на местния ресурс;

- Увеличаване на спестяванията на населението;

Икономическите перспективи пред България за тази и следващите две години са умерено благоприятни. Българската икономика е отворена и силно зависима от външното търсене и външното финансиране. Предвид предимно европейската ориентация на външнотърговските потоци, едва ли може да се разчита много на износа като значим фактор на растежа.¹²

Специфичните природни дадености и благоприятното географско положение на община Нови пазар определят и структурата на нейната икономика. Водещи отрасли са силикатната промишленост, селското стопанство и свързаната с него преработваща хранително-вкусова промишленост, търговията и услугите. По-слабо застъпени са туризмът, строителството, дървопреработващата промишленост и машиностроенето в т.ч. на корабни части/механизми.

Производството на изделия от керамика и стъкло е най-развитият индустриален сектор в Нови пазар. Регионът е с богати традиции в тази област и разполага с голям брой квалифицирани кадри. Съществуват също така и много частни малки фирми, които са специализирани в производството на висококачествени художествени стъклени изделия.

Производителите на керамични и стъклени изделия осигуряват най-голям процент работни места. Фирми от Турция, Израел и Гърция вече са инвестирани в силикатната промишленост на Нови пазар. Изделията на местните производители се изнасят в Гърция, Турция, Холандия, Франция, Германия, Италия, Русия, Сирия и др. Друг важен фактор за успешното развитие на този сектор е близостта до източниците на каолин, кварцов пясък и калцирана сода.

Община Нови пазар разполага с много добре развити и ефективно функциониращи предприятия от този отрасъл, занимаващи се с производство на разнообразни дървени изделия. Като основно произвеждани продукти могат да се отделят паркетните плоскости, дървени мебели, сглобяеми дървени постройки /къщи/ и фургони. Изработват се и бордови платформи за товарни автомобили. Произвеждат се и стоки за широко потребление - сглобяеми метални гаражи, кофражни метални платна, водосточни тръби, снегозадържащи платна и др.¹³

Друг добре застъпен отрасъл в региона на община Нови пазар е производството на корабни детайли и механизми, използвани в строителството и ремонта на кораби.

От хранително-вкусовата най-добре застъпена и развита е консервната промишленост. Като преобладаващ селскостопански район ресурси за нейното снабдяване са налице. Произвеждат се едни от най-висококачествените деликатесни продукти за международните пазари.

Търговската дейност в общината се изразява предимно в търговия на дребно. Наблюдава се тенденция на нарастване броя на търговските обекти. Поради липсата на достатъчно средства повечето от предприемачите, които започват свой самостоятелен бизнес, се насочват предимно към търговски и ремонтни дейности.

¹² Икономическо развитие и политика в България: оценки и очаквания – Доклад 2014

¹³ По данни на ОПП-Община Нови Пазар

Икономическото развитие на община Каспичан през последните години се характеризира с различна динамика. Приоритетни отрасли в общинската икономика са туризъм, леката и хранително-вкусовата промишленост и търговията.

Община Каспичан се характеризира със среден темп на развитие, при недостатъчни инвестиции и малък брой частни предприятия, осигуряващи работни места.

Броят на предприятията в община Каспичан нараства през последните години и през 2010 г. е 187 или с 35 повече спрямо 2008 г.

Нови предприятия са открити предимно в сектора на Търговията и услугите – 14 за анализирания период. В Селското стопанство фирмите нарастват с девет и достигат 27 през 2010 г. То си остава водещия отрасъл на местната икономика. В секторите на Преработващата промишленост и Транспорта възникват по две нови предприятия.

С Хотелиерство и ресторантьорство се занимават 7% от местните предприятия, с Операции с недвижими имоти – 6%.¹⁴

Преобладаваща част от предприятията в община Каспичан са микро с до 9 заети лица- 88% през 2010 г. Следват ги малките фирми с 10 до 49 човека персонал - 10%. В общината функционират 3 средни предприятия и 3 големи предприятия.

Основните примителни предприятия в община Каспичан са: “Рока България” АД – производство на санитарен фаянс; „Цинкови покрития” АД – завод за горещо поцинковане, “Керамат” АД – производство на тухли; “Ринг” ООД – производство на бетон и бетонови изделия;

В хранително - вкусовата промишленост работни места осигуряват “Айсис” ООД – консервна промишленост, “Крис ойл 97” ООД – производство на рафинирано олио; “Бакхус 4” ООД - производство на вино; ЕТ “ Живко Грозев” – производство на хляб и хлебни изделия, „Ив Мес” ЕООД – производство на месни продукти.

Леката промишленост е застъпена в производството на: амбалаж от дърво – “Янан – Янкул” ЕООД ; Производство на опаковки и каширано велпапе – ”Велпа” ООД; Производство на алуминиеви и пластмасови капачки - “ Херти “ АД; „Леков и синове” ЕООД – производство на алуминиева и PVC дограма; ЕТ” Пламен Станев” – производство на дървена дограма. Търговията е добре развита, като мрежата от търговски обекти обхваща всички населени места. „Августамел” ООД е основен представител в търговия на едро със зърно.

- Икономически активните лица на територията на МИГ като ресурс за работа на бизнеса: 9785 души¹⁵
- Приоритетни направления за бизнес:

⇒ развитие на туризма:

Състоянието на туристическата инфраструктура на територията на МИГ като цяло е незадоволително. Бъдещите средства на инвеститорите трябва да бъдат ориентирани в осъвременяване на местата за настаняване на територията на общините Нови Пазар и Каспичан, в увеличаване на легловата база, изграждане на атракции, маркетинг и реклама на туристическите услуги, създаване на туристически услуги, предлагане на алтернативни форми на туризъм(съчетани между развлекателен, опознавателен и почивен туризъм), обучение на местни кадри за туризма в сферата на хранене, ресторантьорство, аниматорски услуги, екскурзоводство, обслужване, услуги, занаятчийство, разработване и брендиране на обща местна туристическа марка.

¹⁴ Данни на ОПР-Община Каспичан.

¹⁵ Данни на НСИ към 2011г.

Икономическо развитие на района, насърчаване на предприемачеството и инвестициите с приоритети туризъм, селско стопанство, промишленост и логистика е основната приоритетна цел в развитието на община Каспичан до 2020г.

Ресурсите на територията на МИГ се характеризират със съчетание на уникални природни забележителности, културно-историческо наследство, привлекателни ландшафти и пейзажи, както и с благоприятен климат, води и географско положение. Съществуват благоприятни предпоставки за развитие на алтернативен туризъм (културен, еко, селски и др.). Общината има сравнително благоприятно географско положение – близост до черноморските курорти Варна, Албена, Златни пясъци, Св. Св. Константин и Елена.

Туризмът трябва да се утвърди като един от основните предизвикателства на продължаващата финансово-икономическа криза, обезлюдяването на малките населени места и деградацията на местните общности. На територията на общината има богати и разнообразни природни и антропогенни туристически ресурси, които предопределят развитието на ефективни видове и форми туристически дейности с висока добавена стойност. развитието на сектора ще създаде привлекателни работни места за младите хора и е средство за преодоляване на повсеместния проблем с младежката безработица.

От съществено значение е МИГ да се включи в дейностите и политиките за насърчаване развитието на интегриран туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство-основни приоритети на територията на МИГ до 2020г.

➤ Дейности, за които е нужно финансиране чрез кандидатстване по съответните мерки.

- Създаване на нови и разрастване на съществуващите предприятия в промишлеността, търговията, услугите и туризма: мярка 311, мярка 312, мярка 313 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Повишаване конкурентоспособността на малки и средни предприятия чрез подобряване качеството на продукцията, производителността на технологиите и управлението в предприятията: мярка 121, мярка 123 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Изграждане на логистични центрове: мярка 313 и мярка 321 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Помощ при стартиране за неселскостопански дейности в селските райони: мярка 311 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Подобряване информираността на бизнеса: мярка 331 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Повишаване на предприемаческите умения.: мярка 331 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Подпомагане развитието на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Разработване на междуобщински маркетингови и рекламни стратегии и програми за съвместни туристически дейности- мярка 313 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Създаване на специализирана устройствена схема за развитие на туризъм в общината включена в общинска концепция за пространствено развитие: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.

- Създаване на туристически атракции (музей на открито, исторически възстановки, възстановяване на стари занаяти) - мярка 311, мярка 312, мярка 313 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
 - Развитие на туристическата инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите и подобряване на транспортния достъп- мярка 322 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
 - Създаване на екопътеки и еко-маршрути- мярка 311, мярка 312, мярка 313 през този програмен период на ПРСР и мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- ⇒ Развитие на традиционни за територията на МИГ отрасли и стимулиране на местната икономика чрез открояване на конкурентен местен потенциал.

Финансовото подпомагане за увеличаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия във всички сектори е основна политика в рамките на помощта от ЕС, особено чрез следните интервенции:

- стимулиращи цялостното подобряване на бизнес средата: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- повишаване на производителността: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- улесняване на достъпа до нови пазари и интернационализацията на българските фирми:
- съкращаване на пътя до крайните клиенти: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- разработване, пазарна реализация и маркетинг на нови продукти, процеси, услуги и бизнес-модели: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- засилено навлизане и трансфер на иновациите на пазара: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- ресурсната ефективност, достъп до качествени бизнес консултации и т.н.: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Стимулиране на трудовата мобилност за увеличаване равнището на заетостта и доходите: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Доизграждане и модернизирани на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.
- Повишаване на енергийната ефективност и ВЕИ: мерки по Водено от общността местно развитие за периода до 2020г.

⇒ Мярка 19. Водено от общностите местно развитие (ВОМР)/ ЛИДЕР до 2020г. като възможност за инвестиране на средства в бизнес-климата от МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ като потенциална МИГ и след 2015г.:

-Мярка 6А „Улесняване на диверсификацията, създаването и развитието на нови малки предприятия, и разкриване на работни места“.

Малкият по размер финансов ресурс на проектите по ВОМР (максимален праг на проектите от 200 000 евро) предполага финансирането на микро и малки предприятия, в т. ч. новосъздадени предприятия.

Активното участие на всички заинтересовани страни на територията в процеса на подготовка на водената от общностите стратегия за местно развитие и в процеса нейното изпълнение допринася за разработването и подаването на максимален брой проекти, което ще доведе до разкриване на нови работни места на територията.

При избора на различни дейности, които да бъдат финансирани чрез стратегията, местните групи за действие подпомагат диверсификацията на местната икономика.

-Мярка 6С. „Подобряване на достъпа, използване и качество на информационните и комуникационни технологии в селските райони“.

МИГ предоставят още една възможност за финансиране на проекти за подобряване достъпа до информационни и комуникационни технологии в селските райони в допълнение на ПРСР на национално ниво.

-Мярка 1А. „Насърчаване на иновациите, кооперирането и развитието на знанието в селските райони“.

МИГ играят съществена роля по отношение на трансфера на знания и насърчаване на иновациите чрез:

- финансиране на иновативни инвестиционни проекти в рамките на стратегиите за местно развитие (проекти, които са свързани директно с въвеждане на нови технологии);
- финансиране на проекти, свързани с организиране на обучения и трансфер на знания за бенефициенти, изпълняващи проекти на дадената територия;
- участие на екипа на местните групи за действие в процеса на обмен на ноу-хау и в мрежата за трансфер на знания и умения в селските райони и популяризиране на тези знания на съответната територия.

-Мярка 5С. Улесняване на доставката и използването на възобновяеми източници на енергия, от вторични продукти, отпадъци, остатъци и други нехранителни суровини за нуждите на био-икономиката“.

В процеса на прилагане на стратегиите за водено от общностите местно развитие местните групи за действие дават възможност за реализация на проекти, свързани с използването на енергия от възобновяеми енергийни източници.

-Мярка 2А. „Подобряване на икономическите резултати на стопанствата и улесняване реструктурирането и модернизацията им, с цел насърчаване на пазарното ориентиране и участието, както и разнообразяване на земеделската дейност“.

МИГ участват в процеса на модернизация на земеделските стопанства и пазарната ориентация на малките стопанства чрез финансиране на проекти по стратегиите за водено от общностите местно развитие. Финансовият ресурс на стратегиите за воденото от общностите местно развитие е възможност за подпомагане на бенефициенти, които не са получили финансиране на национално ниво, както и на такива, с малки проекти. Сред основните задачи на МИГ е оказването на методическа помощ на потенциалните бенефициенти.

5. Какъв размер средства ще са необходими за бизнеса, каква част се очакват от МИГ, потребности от банково кредитиране.

В настоящата Стратегия за местно развитие на МИГ за бизнеса са заделени средства в размер на 57% от цялата планирана субсидия в бюджета.

Средствата за частни бенефициенти са в размер на 1 461 637 лева.

До момента са договорирани средства в размер на 772 859 лева. Това е 50% от одобрената от МИГ инвестиция по Стратегията за местно развитие.

Очаква се след одобрение на последната процедура за прием на МИГ да бъдат договорирани и останалите средства, предназначени за частни бенефициенти.

Финансовата помощ по частните мерки в Стратегията за местно развитие е между 40 до 70 % в размер от одобрените разходи. За останалата част от одобрените бюджети на всеки проект, частните бенефициенти осигуряват своето собствено съфинансиране по следните начини:

-заеми срещу субсидия за микропредприятията:

Банковите институции в България предлагат различни гъвкави финансови инструменти за подпомагане изпълнението на проекти с одобрена субсидия.

Банките разработват специализирани кредитни продукти и подходящи схеми за финансиране на малките и средни предприятия, които да подпомагат тяхното развитие и израстване.

-заеми за земеделски производители:

Възможност за авансово ползване до 100% от размера на субсидията, която земеделските производители получават от Европейските и национални фондове по схемата за единно плащане на площ посредством предоставяне на кредит.

Предоставяне на финансиране по одобрени проекти на земеделски производители, бенефициенти по Програмата за развитие на селските райони (2007 - 2013 г.).

-собствени средства: допълващи средства на частния бизнес от собствени преходи;

Прогнозно, за бизнеса е необходим ресурс в размер на до 1 000 000 лева за съфинансиране на одобрените от МИГ проекти по частните мерки.

-гаранционната програма на Национален гаранционен фонд е разработена съвместно с Министерството на земеделието и храните и стартира в началото на 2013 г.

Кой може да кандидатства?

Бенефициенти с одобрен проект по една от следните мерки от ПРСР (2007-2013):

- 1)Мярка 121: "Модернизиране на земеделските стопанства"
- 2)Мярка 122: "Подобряване на икономическата стойност на горите"
- 3)Мярка 123: "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти"

Какви са предимствата на програмата?

Гаранцията покрива до 80% от кредитите, отпускани от търговските банки, но не повече от 3 млн. лв.

- Максимален лихвен процент по кредитите: 9%
- Максимален срок на гаранциите: до 10 години
- Без такси и комисиони за гаранцията
- Без такси и комисиони за кредитите
- Ускорени процедури за разглеждане на исканията за кредит
- Облекчени изисквания за обезпечение
- Приоритет на обезпечаване с активи, предмет на проектите по ПРСР

Банки-партньори:

- Алианц Банк
- Алфа Банк
- Банка ДСК
- Банка Пиреос България
- Българо-американска кредитна банка

- Обединена българска банка
- Първа инвестиционна банка
- Райфайзенбанк България
- СиБанк
- Тексим Банк
- Ти Би Ай Банк
- УниКредит Булбанк
- Централна кооперативна банка
- Юробанк България

Средствата от Национален гаранционен фонд все още не могат за се ползват от бенефициентите с финансирани проекти по ОС 4-Лидер.

6.От каква подкрепа се нуждаят представителите на бизнеса : подходящи начини за информиране за възможностите за кандидатстване за финансово подпомагане, необходимост от обучения и повишаване на квалификацията в стопанските области и др.

В направеното проучване от каква подкрепа се нуждаят местните представители на бизнеса на територията на МИГ, резултатите са следните (анкетираните можеха да определят повече от един отговор, както и отговори в свободен текст):

- подходящи начини за информиране за възможностите за кандидатстване за финансово подпомагане: 86%
- необходимост от обучения и повишаване на квалификацията в стопанските области и др.53%
- достъпност на финансирането и кредитирането на вече финансирани проекти: 92%

28

Сред важната подкрепа за бизнеса в селските райони е:

- Икономическа и финансова стабилност;
- Ефективно използване на бюджетните ресурси за стимулиране на растежа и създаване на работни места;
- Насърчаване на инвестиции;
- Осигуряване на бюджет за одобрени инвестиционни проекти;
- Изграждане на технологични индустриални зони с благоприятни данъчни условия;
- Осигуряване на пазари и реализация на стоки и услуги в конкурентна среда;
- Разработване на нова визия за публично-частни партньорства (ПЧП) с дългосрочни цели, насоки и намерения;
- Частният сектор да стане приоритет в местното развитие;
- Подкрепа за иновации;
- Инвестиционна подкрепа;
- Данъчни облекчения;

Бизнесът се нуждае също и от прозрачна и предвидима среда. Влошеният инвестиционен климат е едно от основните предизвикателства в момента.¹⁶

До края на прилагане на Стратегията за местно развитие бизнеса на територията на МИГ“Нови Пазар-Каспичан“ трябва да подкрепи успешната реализация на одобрените проекти по мерки 121,123,311 и 312.

¹⁶ Становище на Американската търговска камара в България

Чрез прилагане на тези мерки трябва да се постигнат следните индикатори:

- Създадени микропредприятия: 4 бр.
- Проекти с инвестиция в туризма: 7 бр.
- Създадени работни места: мин.20 бр.
- Успешно реализирани проекти за селски туризъм: 5 бр.
- Брой нощувки на територията на МИГ: 300 бр.
- Еднодневни посетители на територията на МИГ: 700 бр.
- Повишаване на общинските приходи от туризма: 20%
- Повишаване броя на предприятията, съпътстващи туризма: 5 бр.
- Брой икономически единици, въвели нови продукти:5 бр.
- Увеличена леглова база: 25 бр.
- Увеличаване на неземеделската брутна добавена стойност в подпомогнатите (микро) предприятия: със 70 000 лв.
- Успешно реализирани проекти за интегриран селски туризъм: 2 бр.

7.Обобщение: „Въздействие на Стратегия за местно развитие върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда“.

Оценката за въздействието на Стратегия за местно развитие върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда се осъществява чрез събиране и анализ на индикатори, предвидени в Стратегията за измерване на резултати от реализираните интервенции.

Цялостният мониторинг по Стратегията се осъществява въз основа на индикаторите и мониторинговите доклади, проследяващи изпълнението на проектите от бенефициентите в административен и финансов аспект.

В края на периода на реализиране на Стратегията се предвижда провеждане на социологическо проучване и анализ на територията, който ще позволи да се регистрира с точност постигнатия напредък и развитие, които се дължат на изпълнението на СМР, да се сравнят показателите. Този анализ ще включва и проследяване на напредъка, въз основа на ключови индикатори, описани в таблици с индикатори.

Мониторингът е текущ и последващ, като текущият е в процеса на изпълнение на проекта от бенефициента, а последващия е след приключване на проектните дейности. Предвижда се мониторингът да се осъществява от експерта по прилагане на стратегията за местно развитие на всеки три месеца, ако е текущ и на шест месеца, ако е последващ. Мониторингът се осъществява, чрез посещения на място и разглеждане на финансово-счетоводна документация въз основа, на които експертът по прилагане на СМР изготвя доклад, съдържащ:

- Мониторинг на влаганите ресурси- оценка на средствата, които към момента са инвестирани за изпълнение на одобрения проект и какъв процент представляват от средствата предвидени в стратегията по съответната мярка.
- Мониторинг на изпълнението- доколко се изпълняват планираните дейности в определените срокове и съгласно определените в Стратегията процедури.
- Мониторинг на резултатите- какви са непосредствените и/или крайни резултати от реализираните от бенефициента дейности и по какъв начин те допринасят за постигане целите на Стратегията.

Вид индикатор	Индикатор	Цел на СМР за периода	Постигнати резултати до 20.12.2014г.
Изводен	Подадени заявления за кандидатстване	55	38
	Обяви за набиране на заявления за кандидатстване	2	4
	Проекти, финансирани по СМР	30	16
	Бенефициенти, подпомогнати по СМР	26	11
	Общ обем на инвестициите	2 065 357,00	1 394 342,18 лв.
	Дял на инвестициите, пряко свързани с въвеждане стандарти на Общността	4 %	Няма получени резултати
	Създадени микропредприятия	4	1
	Проекти свързани с подобряване/изграждане на сгради свързани с предоставяне на услуги	2	1
	Проекти с инвестиция в туризъм	7	4
	Брой консултации, предоставени на потенциални бенефициенти по Стратегията	90	187
	Проведени анализи и проучвания на нуждата от обучения	2	2
	Проведени обучения на бенефициенти	3	2
	Проведени обучения на екипа на МИГ	10	8
	Проведени обучения на УС и ОС на МИГ	6	5
	Подадени искания за плащане	80	6
	Одобрени искания за плащане	75	3
	Консултирани бенефициенти	55	Над 55
	Проучвания и анализ на територията	1	1
	Информационни материали	10 000	8230
	Организираны информационни срещи с потенциални бенефициенти за популяризиране възможностите за финансиране по стратегията	6	12
Резултат	Създадени работни места	27	4
	Участници, завършили успешно обучение	90	46
	Жени, завършили успешно обучение	40	25
	Млади хора до 40 г. и жени успешно реализирали проекти по СМР	15%	
	Местни жители, ползвали услуги на МИГ	700	298
	Население от територията, което се ползва от подобрени услуги	15 000	160
	Население в района което се ползва от подобрената жизнена среда	15 000	Няма получени резултати
	Увеличено проникване на интернет в района	20%	Няма получени резултати
	Изградени/обновени сгради и съоръжения	2	Няма получени

свързани с културни, спортни и социални услуги		резултати
Успешно реализирани проекти за селски туризъм	5	Няма получени резултати
Брой нощувки на територията на МИГ	300	Няма получени резултати
Еднодневни посетители на територията на МИГ	700	99
Повишаване на общинските приходи от туризма	20 %	Няма получени резултати
Повишаване броя на предприятията, съпътстващи туризма	5	Няма получени резултати
Традиционни и типични местни обичаи/ събития/ фолклорно наследство-съживени, анимирани и популяризирани сред местната общност	5	1
Природни обекти с подобрен достъп и анимация	3	Няма получени резултати
Публикации за културно-историческото наследство на територията на МИГ	2	1
Брой на населените места с успешно реализирани дейности, финансирани от СМР	12	Няма получени резултати
Брой икономически единици, въвели нови продукти	5	Няма получени резултати
Брой икономически единици, въвели нови процеси и технологии	2	Няма получени резултати
Брой модернизиращи селски стопанства	9	Няма получени резултати
Въведени добри производствени практики и сертификати за управление	3	Няма получени резултати

Договорените до момента инвестиции по всички мерки от Стратегията за местно развитие ще спомогнат за постигане на приоритети и цели, свързани с повишаване качеството на живот и устойчиво развитие на района при съхранена местна идентичност и околна среда. За постигане на приоритетите и целите на Стратегията за местно развитие е важна ефективността и ефикасността на реализираните проекти, а не само реализиране на такива, които отговарят на критериите за допустимост по отделните мерки.

С проектите, които се реализират в момента се цели и развитие на местен туристически продукт, чрез разширяване на туристическата зона на Варненското Черноморие към Първата Българска столица Плиска, разнообразяване на земеделието, чрез развитие и модернизация в областта на лозарството, трайните насаждения и зеленчукопроизводството, изграждане и укрепване на местен капацитет за развитие.

С успешно изпълнение на всички проекти, депозирани за одобрение на инвестицията в ДФЗ-РА, Стратегията за местно развитие ще окаже въздействие върху разнообразяване на възможностите за заетост, чрез развитие и модернизиране на селския и познавателен туризъм и свързаните с него услуги и материално-техническа база, модернизиране на земеделските

стопанства и насърчаване развитието на местни, традиционни или уникални продукти, повишаване капацитета за създаване и развитие на местни, традиционни или уникални продукти, изграждане на проектен и управленски капацитет у местната общност, чрез стимулиране на интегрирани и устойчиви практики.

➤ Запазени тенденции от 2013г.

Местното развитие е процес на икономическо развитие и структурна промяна, което води до повишаване на жизнения стандарт на населението, като се отличават най-малко две измерения: първо – икономическо измерение, при което местните предприемачи използват способността си да организират местните производствени фактори, така че да бъдат достатъчно производителни, за да бъдат конкурентоспособни на пазарите; на второ място – социално-културно измерение – при което местните институции и техният стандарт са в основата на процеса на развитие.

Местното развитие е неразривно свързано с многоизмерното понятие за промяна – промяната като обединяваща няколко измерения – икономическо, социално, културно и екологично; с появата на иновации в пространствата между тези измерения. То може да се разглежда като метод, който помага за подобряване качеството на живот, насърчава или ускорява овластяването на обикновените хора; развива или запазва предимствата на даден регион.

За територията на МИГ, която обхваща населените места на общините Нови пазар и Каспичан може да се отбележи ниво на добра информираност относно реализирането на Стратегия за местно развитие.

За последната една година от прилагане на Стратегията за местно развитие, сред местната общност са определени като средни нагласите и като положителни впечатления от развитието на Стратегията и нейното отражение като добро влияние върху качество на живот като цяло, доходите, възможностите за заетост, природата и околната среда, инфраструктурата, младежките дейности и достъпа до информация. Положително влияние оказва и ще окаже Стратегията върху развитието на спорта, културата, образованието, социалните услуги, селското стопанство и услугите.

По време на проучването не са установени индикации относно мнения за негативно влияние на Стратегията за местно развитие върху социално-икономическото развитие на територията и околната среда.

На МИГ се препоръчва да насърчава ангажираността на общността, като засилва участието в рамките на общностите и изгражда усещане за ангажираност и участие, което може да увеличи собствената ефективност на МИГ.

Често местното развитие се определя като напредък в политическите, социалните, икономическите, екологичните, здравните, технологичните, културните и рекреационните аспекти на живота в дадена общност. Още по-кратко то се формулира като подобряване на качеството на живота в общността. Стратегията за местно развитие предлага цялостна концепция за развитие на територията на МИГ.

Дата: 29.12.2014г.